Kaivosteollisuus

14.2.2023

Talousvaliokunta
Eduskunta

Viite: E 160/2022 vp
**Valtioneuvoston selvitys: Suomen ennakkovaikuttamislinjaukset EU:n tulevaan raaka-ainealoitteeseen**

Kaivosteollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiasta.

Komission raaka-ainepolitiikka

Euroopan komissio julkaisi 2008 raaka-aineita koskevan aloitteensa ja päätti ryhtyä toimenpiteisiin parantaakseen raaka-aineiden saatavuutta. Komissio muun muassa painotti pyrkimystä tavoitella raaka-aineiden säästävää ja kestävää käyttöä sekä kierrätystä. Komissio jo tuolloin painotti EU:n omien raaka-ainevarojen hyödyntämistä. Komissio listasi aloitteensa jälkeen vuonna 2011 kriittiset metallit ja mineraalit. Listauksissa tai niiden taustaselvityksissä näkyi paikoin merkittävä riippuvuus Venäjän ja Kiinan tuotannosta. Monien kriittisten metallien kokonaiskäyttö on melko vähäistä, mutta niiden tuotanto on erittäin keskittynyttä. Usein mainitaan Kiinan ratkaiseva osuus harvinaisten maametallien tuotannosta.

Komissio on sittemmin seurannut ja päivittänyt raaka-ainepolitiikkaansa vuosina 2013–2020 tavoitteenaan parantaa asemaansa raaka-aineiden osalta sekä rakentaa valmiuksia ilmastonmuutoksen mukanaan tuomiin haasteisiin.

EU kuluttaa noin 20-30 % maailman metalleista mutta tuottaa vain noin 3 %.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan noin vuosi sitten paljasti kuitenkin konkreettisesti, etteivät edellisen yli 10 vuoden raaka-ainepolitiikan toimet juurikaan olleet parantaneet EU:n tuontiriippuvuutta metallien osalta.

Komission raaka-ainepolitiikka nyt

EU:n komissio julkaisee raaka-aineesityksensä (ns CRMA-paketti eli Critical Raw Materials Act) ilmeisesti maaliskuussa. Todennäköisesti aiemmin ilmoitettu 8.3.2023 julkistus siirtyy hieman eteenpäin. Ennakkotietojen mukaan kyseessä on sekä lainsäädäntötoimia sisältävä julkistus että politiikkatoimia sisältävä tiedonanto. Kokonaisuutta arvioitaessa ja Suomen vaikuttamistoimia pohdittaessa tulee huomioida

**Kaivosteollisuus ry**
Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
toimisto@kaivosteollisuus.fi
www.kaivosteollisuus.fi
Y-tunnus: 1743558-8

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/a20dbc53-c899-4112-96b7-3927686c48a4
visma sign
www.vismasign.com

myös Net Zero Industry Act (Industrial Plan for the Net Zero Age) sekä (tilapäiset) valtiontukisäännösten muutokset.

Samanaikaisesti tulee huomioida taksonomia -kokonaisuus, jossa EU:n komission toimenpiteet raaka-aineiden sisällyttämiseksi taksonomian piiriin ovat kohdanneet vastoinkäymisiä.

CRMA pitänee sisällään useita eri toimenpidekokonaisuuksia. Kriittisten raaka-aineiden listaus on perusteena toimille mutta samalla on epäselvää, mitä kaikkea tuohon listaan sisällytetään. On myös mahdollista, että komission perinteinen kriittisten materiaalien listaus ja nyt maaliskuussa julkaistavan esityksen listaukset jopa eroavat toisistaan.

On mahdollista, että komissio nimeää tuekseen jäsenvaltioiden edustajista koostuvan komitean tai työryhmän, joka pohtii varastointeja sekä merkittävien projektien edistämistä. Keskeinen osa toimenpiteitä on tunnistaa strategisia hankkeita joko EU:n alueella tai yhdessä esimerkiksi osana kansainvälistä Mineral Strategic Partnership -toimintaa. Tällaisen työryhmän mandaattiin tulee kiinnittää huomiota toimialan kansallista hyväksyttävyyttä ajatellen.

Komission aloite tulee sisältämään myös lupamenettelyihin kohdistuvia elementtejä. Perustamissopimuksen mukaan päätösvalta kallioperän raaka-aineista on jäsenvaltiolla. Suomen osalta on hyvä huomata, että vastikään säädetyssä ns ohituskaistalaissa (Laki ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastossa annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta, 1144/2022) nimenomaisesti kaivostuotannon raaka-aineet jätettiin soveltamisalan ulkopuolelle, mikä osaltaan pakottaa tuontiraaka-aineiden käyttöön.

Suomen vaikuttamislinjaukset

Kaivosteollisuus ry tukee valtioneuvoston ennakkovaikuttamislinjauksia.

Linjauksissa on hyvin tuotu esiin muuttunut raaka-aineiden saatavuus sekä tarve samalla turvata vihreän siirtymän tavoitteet. Turvallisuus- ja puolustussektorin tarpeiden lisäksi muuttunut turvallisuusympäristö on tehnyt eräistä raaka-aineista kriittisiä, ja sitä kautta nostanut resurssinationalismin keskusteluun.

Lupamenettelyjen kehittäminen saa linjauksissa kannatettavan huomion siitä, että erilaiset poikkeusmenettelyt tai EU:n tasoiset päätösmenettelyt voisivat olla vaikeasti sovitettavissa yhteen sisämarkkinoiden yleisten periaatteiden kanssa. Jatkovalmistelussa joudutaan pohtimaan Suomessa harjoitettavan malminetsinnän ja kaivostoiminnan kiristynyttä kaivoslain lupakenttää ja muita lupaedellytyksiä suhteessa komission haluun kehittää EU-alueen kaivostuotantoa.

ESG -näkökulmaa tarkastellen Kaivosteollisuus ry katsoo, ettei komission tule sisällyttää lainsäädännön vaikutuspiiriin yksittäisiä kaivoksia ohi maailmanlaajuisten vastuullisuusstandardien, joita mm Norjassa ja Suomessa on käytössä. Samalla on huomattava, että

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/a20dbc53-c899-4112-96b7-3927686c48a4
visma sign
www.vismasign.com

CRMA:n ja taksonomiasäännösten lisäksi jo lähes valmiit direktiivit vastuullisuusraportoinnista sekä yritysvastuusta raamittavat teollisuuden ESG-toimia EU:ssa.

**KAIVOSTEOLLISUUS ry**

Pekka Suomela, toiminnanjohtaja

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/a20dbc53-c899-4112-96b7-3927686c48a4
visma sign
www.vismasign.com

**SIGNATURES** **ALLEKIRJOITUKSET** **UNDERSKRIFTER** **SIGNATURER** **UNDERSKRIFTER**

This documents contains 3 pages before this page
Tämä asiakirja sisältää 3 sivua ennen tätä sivua
Detta dokument innehåller 3 sidor före denna sida
Dokumentet inneholder 3 sider før denne siden
Dette dokument indeholder 3 sider før denne side

PEKKA VILJAM SUOMELA
Kaivosteollisuus ry, FI17435588, Eteläranta 10, 00130, Helsinki
742a694f-0dec-42f1-9cd0-df018aa3ea57 - 2023-02-14 11:12:32 UTC +02:00
BankID / MobileID - cea59a32-b34e-4f4d-89f9-bf5e2b05b912 - FI
Representative - Nimenkirjoitusoikeus - Firmateckningsrätt - Representant - Repræsentant

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| authority to sign | asemavaltuutus | ställningsfullmakt | autoritet til å signere | myndighed til at underskrive |
| representative | nimenkirjoitusoikeus | firmateckningsrätt | representant | repræsentant |
| custodial | huoltaja/edunvalvoja | förvaltare | foresatte/verge | frihedsberøvende |